

TISKOVÁ ZPRÁVA

Česká republika by měla neprodleně začít snižovat svoji spotřebu plynu

- Bez dalších dodávek a úsporných opatření vydrží Česká republika se zásobami plynu přibližně jen do poloviny topné sezony
- Pro co nejnižší hospodářské dopady je nutné vytvořit motivační systém a klíč k případnému omezení spotřeby

Praha 20. července 2022 – V případě, že od srpna nebude dovoz zemního plynu do České republiky dosahovat alespoň úrovně dvou třetin průměrné denní dodávky letošního roku, budou muset domácnosti a firmy omezit svoji spotřebu. Jen tak bude možné v ČR zvládnout nadcházející topnou sezону. Takový je závěr výhledu naplněnosti zásobníků plynu, vytvořený poradenskou společností EGÚ Brno. Vláda by proto měla připravit seznam konkrétních úsporných opatření, ke kterým bude nutné přistoupit v případě, že nebude proudit plyn z Ruska. Podle nejhoršího scénáře by jinak již po 28. listopadu hrozilo postupné omezení až přerušení dodávek plynu drtivé většině odběratelů.

„Pokud se podle nejhoršího scénáře zastaví dodávky plynu do České republiky, bude nezbytné snižovat spotřebu plynu. V opačném případě dojde k vyčerpání plynu v podzemních zásobnících zhruba v polovině topné sezony a do jejího konce bude provoz plynárenské soustavy značně omezen,“ řekl Michal Macenauer, ředitel strategie EGÚ Brno, a dodal: *„Z výsledků našich výpočtů vyplývá, že nezbytná omezení spotřeby plynu by v závislosti na situaci měla dosahovat 16–61 %. K úsporám by měly být primárně motivovány domácnosti, protože snížení jejich spotřeby nepovede ke zhoršení ekonomické situace.“*

Odborníci z EGÚ Brno modelovali pět různých scénářů vývoje. Scénáře se liší především množstvím dovezeného plynu (čistý dovoz, od něž je odečten vývoz plynu na Slovensko či do Německa a Polska) a jeho vývoj v různých obdobích roku. Pouze jeden scénář pracuje s dovozem, který zahrnuje provoz NS1 a dodávky do ČR jsou konstantní na úrovni průměru roku 2022 (s výjimkou aktuální odstávky plynovodu). Všechny ostatní scénáře se soustředí na dodávky z jiných než ruských zdrojů pomocí plynovodu NS1 (případný dovoz ruského plynu ze Slovenska není a priori vyloučen).

Varianty zohledňují možnosti dovozu plynu do Německa a ČR po odstavení NS1 (zatím stavy z 11.–17. července 2022). Do ČR nadále proudí plyn z Německa v objemech dosahujících přibližně 60–90 % průměru letošního roku. Jedná se o plyn, který do Německa dodávají přepravci z Norska, Nizozemska a Belgie. Zejména navýšení importu z posledně dvou jmenovaných zemí pomáhá Německu a ČR dočasně se obejít bez ruského plynu.

„Naše scénáře předpokládají, že tento dovoz bude pokračovat i v průběhu následujících dnů, týdnů či měsíců. Vedle těchto nekonkrétních dovozů pracujeme také s dovozem plynu přímo z Nizozemska, kde budou zprovozněny dva plovoucí regazifikační LNG terminály. ČEZ zde má rezervovanou kapacitu na přibližně 3 miliardy metrů krychlových ročního

TISKOVÁ ZPRÁVA

odběru. Ačkoli ještě není znám dodavatel LNG, který by rezervovanou kapacitu využil, scénáře pracují s tím, že se společnosti ČEZ do 1. října podaří dodávky zajistit. Kapacita terminálu ale nebude dostupná od 1. října v plné výši. Důvodem je pozdější instalace jedné ze dvou regazifikačních lodí. Očekáváme její zapojení k 1. lednu 2023,“ vysvětlil Michal Kocůrek, řídící konzultant EGÚ Brno.

Tabulka 1: Varianty vývoje zásobování ČR plynem

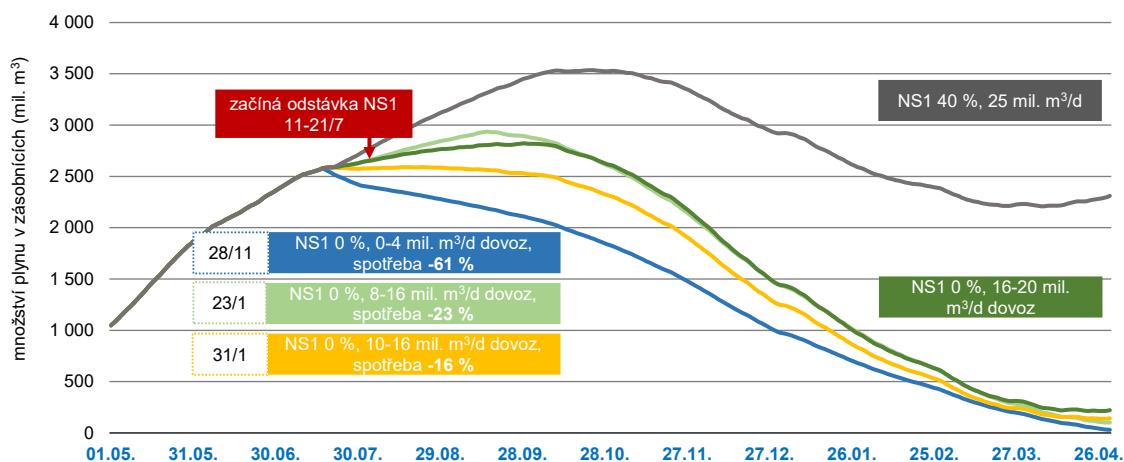
scénáře	pesimistický	realistický	realistický	optimistický	optimistický
	Minimální dovoz	Klesající dovoz	Stabilní dovoz	Rostoucí dovoz	BAU
denní dovoz (v mil. m ³ /den)	-91 %	-50 %	-42 %	-23 %	7 %
11/7 -15/9 dovoz z EU	0-16	16	16	16	16 po odstávku NS1 jinak 25
16/9 -30/9 dovoz z EU	0	8	12	16	
1/10 -31/12 dovoz z EU	0	4	10	12	
dovoz LNG z NL	4	4	4	4	
1/1 -30/4 dovoz z EU	0	4	8	12	
dovoz LNG z NL	4	8	8	8	
nutné omezení spotřeby	61%	23%	16%	0%	0%

Výpočty EGÚ Brno zohledňují také skutečnost, že by se mělo v průběhu roku měnit i množství plynu nakoupeného na evropském trhu. Počítají s postupně narůstajícím nedostatkem plynu na evropském trhu, a tudíž i s omezenými možnostmi udržet úroveň dovozu na úrovni letních hodnot. První pokles by podle nich nastal v polovině září. Další by se objevil od října. Poté by se již množství plynu nakoupeného na evropském trhu (bez LNG dodávek společnosti ČEZ) udrželo na stabilní úrovni až do konce dubna 2023.

„Výsledkem našeho modelování je hodnota nutného snížení spotřeby plynu pro topnou sezonu 2022/2023. Dva scénáře se obejdou kompletně bez snížení. Jedná se o Business-as-usual scénář, který umožňuje dodávky přes NS1 na úrovni minimálně 40 % jeho kapacity. Druhým je optimistický scénář Rostoucí dovoz, který předjímá postupný nárůst dovozu plynu z 16 milionů metrů krychlových denně na 20 milionů. Zbývající tři se potýkají s nutnou redukcí spotřeby. Optimistický scénář Stabilní dovoz (10–16 milionů metrů krychlových denně) musí snížit spotřebu o 16 % oproti sezoně 2021/2022. Realistický scénář Klesající dovoz (8–16 milionů metrů krychlových denně) snižuje spotřebu o 23 %. Konečně pesimistický scénář Minimální dovoz (0–4 miliony metrů krychlových denně) vyžaduje snížení spotřeby o 61 %, aby dodávky zemního plynu vydržely na celou nadcházející topnou sezonu,“ uvedl M. Macenauer.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Graf 1: Vývoj naplnění zásobníků plynu podle scénářů EGÚ Brno

Pokud by ke snížení spotřeby nedošlo vůbec, možnost těžby ze zásobníků by se zastavila nejdříve v případě scénáře Minimální dovoz (28. listopadu). V následujícím období došlo k razantnímu omezení dodávek drtivě většině odběratelů. Scénář Klesající dovoz by umožnil těžit ze zásobníků až do 22. ledna a scénář Stabilní dovoz ještě o týden déle. I zde by následovalo omezení dodávek, ne však tak razantní jako v předchozím případě. Je pravděpodobné, že odběry domácností by se díky vyššímu očekávanému dovozu redukovaly minimálně. I v případě scénáře Rostoucí dovoz je však vhodné aplikovat určitou míru úspor, aby nedošlo k tak výraznému vytěžení zásobníků, které bude potřeba opět naplnit v následující sezoně. Výpočty zohledňují proměnlivé možnosti těžby ze zásobníků, neřeší však potrubní distribuci po území ČR. Chod potrubní části soustavy by se musel výrazně změnit a je nutné stanovit, za jakých okolností by byl možný.

Ministerstvu průmyslu a obchodu dá možnost rozhodovat o případných omezeních dodávek vybraným odběratelům novela energetického zákona, kterou schválila vláda a minulý týden také Poslanecká sněmovna. „V praxi to znamená, že budeme moci určit skupiny zákazníků, kterým bude možné dodávat plyn odlišně od vyhlášeného odběrového stupně. Například omezení dodávek plynu do plynových elektráren by vedlo k úsporám přibližně 8 procent celkové spotřeby. Tuto možnost bude mít naše ministerstvo v návaznosti na vyhlášení stavu nouze ze strany provozovatele přepravní soustavy Net4Gas. Intenzivně jednáme také o zavádění dalších opatření, která by posílila principy solidarity mezi státy EU a připravujeme konkrétní kroky, jež budou motivovat jak domácnosti, tak firmy k omezování spotřeby zemního plynu. Mezi ty bude patřit například úprava hygienických norem, úprava vyhlášky o vytápění nebo osvětlová kampaň,“ uvedl René Neděla, náměstek ministra průmyslu a obchodu pro energetiku.

Kontakt:

Garik Hammer
DDeM, s. r. o.
Polská 10, 120 00 Praha 2

tel.: +420 739 004 799
tel.: +420 222 250 300
e-mail: ghammer@ddem.cz

TISKOVÁ ZPRÁVA

EGÚ Brno, a. s., je přední česká nezávislá poradenská a realizační společnost působící v energetice. Zaměřuje se na komplexní posuzování investičních záměrů z pohledu rentability a technologické efektivity, studie proveditelnosti a strategie zavádění nových technologií spojených s inovacemi energetických zdrojů a rekonstrukcí související infrastruktury. V České republice působí již více než 70 let a za tu dobu poskytla své služby stovkám zákazníků z řad energetických, výrobních či průmyslových firem, stejně jako subjektům veřejné správy, městům či obcím. Aktuálně se EGÚ Brno soustředí především na poradenství v oblasti přechodu k nízkoemisním zdrojům energie a hledání příležitostí či úspor v souvislosti s naplňováním klimaticko-energetických plánů EU a změnou energetického mixu do roku 2050.